

Το σύνθημα ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΜΕΛΙΓΑΛΑΣ ἀκούστηκε ἐκτεταμένα στις ἀντισυγκεντρώσεις στην τάση “Μένουμε Ευρώπη” το καλοκαίρι του ’15. Κάποιοι λένε πως ἡ φράση αὐτὴ ἀναβιεῖ το προεμφυλιοπολεμικὸ κλίμα, ἐνῶ τὴ συγκεκριμένη χρονικὴ στιγμή διαιρούσε ἐκ νέου τοὺς Ἕλληνες στα στρατόπεδα που συγκρούστηκαν κατὰ τον καταστροφικὸ ἐμφύλιο που ἀκολούθησε τὰ γεγονότα του Μελιγαλά το Σεπτέμβρη του 1944. Σίγουρα τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα ἔχουν παραποιηθεῖ (ἐνδεικτικὰ ἀς μείνουμε στον ἀριθμὸ, ἀλλὰ καὶ το ποιὸν των ἐκτελεσθέντων στην Πηγάδα ἀπὸ τοὺς ΕΛΑΣίτες που ἀναπροσαρμόζεται γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ το ἀφήγημα του ἐκάστοτε ιστοριοδίφῃ). Ἐνα ὅμως εἶναι ξεκάθαρο: στο Μελιγαλά ἐγίνε μάχη: μεταξὺ του ΕΛΑΣ καὶ των Ταγμάτων Ασφαλείας.

Ο ΕΛΑΣ εἶχε σαφὴ ἰδεολογικὴ τοποθέτηση, με τὴν ὁποία μπορεῖ κανεὶς νὰ ταυτιστεῖ ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψει. Το ἴδιο ὅμως συμβαίνει καὶ με τὰ Τάγματα. Τὰ μέλη των Ταγμάτων Ευζώνων, οὐ γερμανοτσολιάδες, ὑπάκουαν στις δυνάμεις κατοχῆς καὶ ἐπουδενὶ δὲν ἀποτελοῦσαν τμήμα του ΕΔΕΣ. Ἐπρόκειτο γιὰ ἐπανδρωμένες μονάδες με (παρα)στρατιωτικὴ ἱεραρχία που συμμετείχαν στην κατοχὴ τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τις δυνάμεις του Ἄξονα. Με λίγα λόγια ὑπηρετοῦσαν τὸ φασισμό. Ἀναρωτιέμαι ποῖος Ἕλληνας ταυτίζεται με τοὺς δωσίλογους συνεργάτες των Γερμανῶν που πολέμησαν κατὰ του ΕΛΑΣ στη μάχη του Μελιγαλά...

Ἀξίζει ἐδῶ νὰ δοῦμε πως ἔπρεπε νὰ ομνύουν οὐ μαχητὲς των δύο πλευρῶν:

“Ὁρκίζομαι στον Ἑλληνικὸ Λαὸ καὶ τὴ συνείδησή μου, ὅτι θ’ ἀγωνισθῶ ἕως τὴν τελευταία σταγόνα του αἵματός μου γιὰ τὴν πλήρη ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τον ξένο ζυγὸ. Ὅτι θὰ ἀγωνιστῶ γιὰ τὴν περιφρούρηση των συμφερόντων του Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τὴν ἀποκατάσταση καὶ κατοχύρωση των ἐλευθεριῶν καὶ ὅλων των κυριαρχικῶν δικαιωμάτων του. Γιὰ τον σκοπὸ αὐτὸ θὰ ἐκτελῶ εὐσυνείδητα καὶ πειθαρχικὰ τις ἐντολὲς καὶ οδηγίες των ἀνωτέρων μου ὀργάνων καὶ θ’ ἀποφεύγω κάθε πράξη που θὰ με ἀτιμάζῃ σαν ἄτομο καὶ σαν ἀγωνιστὴ του Ἐργαζόμενου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ”.

(Ὁ Ὄρκος του Ελασσίτη, ὅπως δημοσιεύτηκε στον «Ἀπελευθερωτὴ», ὄργανο τῆς ΚΕ του ΕΛΑΣ, Ἀθῆνα 27 Ἀπριλίου 1943)

καὶ

“Ὁρκίζομαι εἰς τον Θεὸν τον Ἅγιον τούτον ὄρκον ὅτι θὰ ὑπακούω ἀπολύτως εἰς τὰς διαταγὰς του ἀνώτατου ἀρχηγοῦ του Γερμανικοῦ Στρατοῦ Ἀδόλφου Χίτλερ. Ἀνατεθσόμενός μοι ὑπηρεσίας καὶ θὰ ὑπακούω ἀνεὺ ὀρων εἰς διαταγὰς των

ανωτέρων μου. Γνωρίζω καλώς δια μίαν αντίρρηση εναντίον των υποχρεώσεων μου, τας οποίας δια του παρόντος αναλαμβάνω, θέλω τιμωρηθή παρά των Γερμανικών Στρατιωτικών Αρχών.”

(Ο όρκος κατάταξης στα Τάγματα Ασφαλείας που θεσπίστηκαν δια νόμου στις 18/6/1943 από τις κατοχικές αρχές)

Πρωτοστάτες στο ξέπλυμα των Ταγμάτων Ασφαλείας στα πρότυπα της αγιοποίησης του δικτάτορα Ι. Μεταξά, που είχε βέβαια αρχίσει ήδη από το τέλος του εμφυλίου, δεν ήταν άλλοι από τους στρατιωτικούς της Χούντας. Ήδη από το 1967 ο Στ. Παττακός παρίσταται στο μνημόσυνο της ντροπής στη μνήμη των ταγματασφαλιτών υποστηρίζοντας τη θέση ότι “η 21η Απριλίου απέτρεψε νέον Μελιγαλάν”. Κατά την επταετία η χούντα δεν παρέλειπε να τιμά ιδιαίτερα τα Τάγματα, διοργανώνοντας κάθε χρόνο μεγαλειώδεις εκδηλώσεις, διευκολύνοντας το πλήθος των “αυθόρμητων προσκυνητών” (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται στρατιώτες, δημόσιοι υπάλληλοι, αλλά και μαθητές όλων των βαθμίδων) να συρρεύσει στην Πηγάδα με ναυλωμένα λεωφορεία, επιπλέον σιδηροδρομικά δρομολόγια καθώς και διαμόρφωση υπαίθριου χώρου στάθμευσης.

Στη Μεταπολίτευση η σημειολογία του μνημοσύνου ατόνησε, δίχως όμως αυτό να σημαίνει πως έπαψαν να υπάρχουν νοσταλγοί των ταγματασφαλιτών και της κατοχικής δράσης τους. Η προσπάθεια εξωραϊσμού των δωσίλογων Ταγμάτων Ασφαλείας συνεχίστηκε με αποτέλεσμα να γίνεται λόγος για “αδίκως σφαγιασθέντες ήρωες πατριώτες” και ο χαρακτηρισμός τους ως προδότες να χαρακτηρίζεται ως αισχρή συκοφαντία. Στα χρόνια της όψιμης κρίσης τη σκυτάλη πήρε το ναζιστικό μόρφωμα της Χρυσής Αυγής με τις γνωστές συγκεντρώσεις και ομιλίες που έλαβαν χώρα στο πεδίο της μάχης.

Η αναμάσηση των ιδεολογημάτων που υποστηρίζουν την λυσσαλέα επιχείρηση δικαίωσης του ένοπλου δωσιλογισμού στρεβλώνει την ιστορία που τα τελευταία χρόνια διαφαίνεται ότι είμαστε καταδικασμένοι να ξαναζήσουμε. Η άνοδος του φασισμού συγκαλύφθηκε στις απαρχές της από το μανδύα του πατριωτισμού, αλλά οι (αν)άξιοι συνεχιστές των γερμανοτσολιάδων δεν ξέχασαν ποτέ τα πρότυπά τους.

Παρ’ όλες τις προσπάθειες για ιδεολογικό αποχρωματισμό των Ταγμάτων, η κατοχική τους δράση αλλά και η ακόλουθη σύνδεσή τους με το μετεμφυλιακό κράτος των εθνικοφρόνων αποτελούν γεγονότα που οφείλει να μην λησμονεί ο κάθε δημοκρατικός πολίτης γιατί η Πηγάδα είναι βαθιά και έτσι επιλέγει να πέσει μέσα μοναχός του.